

کتاب‌شناسی روش تحقیق و روش‌شناسی علوم انسانی

گردآورنده: داود اصغرپور*

مقدمه

کاربرد روش‌های تحقیق در قلمرو علوم انسانی از دوران گذشته همواره مورد توجه دانشمندان و محققان بوده است؛ چرا که کسب معلومات یقینی همواره به ابزار و روش صحیح نیاز داشته است. محققانی که می‌خواهند اطمینان معرفت‌شناختی داشته باشند که «می‌داند»، باید از روش‌های صحیح تحقیق آگاهی یافته و فنون کشف واقعیتها و شناخت حقایق را فراگیرد. خوشبختانه در سالهای اخیر آثار متعددی در زمینه روش تحقیق و روش‌شناسی پژوهش به چاپ رسیده است که هر یک از بعد خاص و به نحوی توانسته دانش و معرفت افراد علاقه‌مند را در این زمینه افزایش دهد. با توجه به اهمیت این بحث، بر آن شدیم تا کتب مربوط به این موضوع را شناسایی و معرفی کنیم. این مجموعه، منتخبی از این آثار است که از طریق مرور سایتهای مختلف اینترنت، همانند سایت کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، سایت خانه کتاب ایران و سایتهای کتابخانه‌های مختلف کشور از جمله کتابخانه تخصصی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه گردآوری شده است. امید است در شماره‌های آتی فصلنامه توفیق یابیم به معرفی منابع عربی و انگلیسی در این زمینه پردازیم. ۱. حسن‌زاده، رمضان. روش‌های تحقیق در علوم رفتاری: راهنمای عملی تحقیق. تهران: ساوالان، ۱۳۸۵.

* کارشناس کتابداری و اطلاع‌رسانی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

کتاب حاضر به عنوان یک کتاب درسی برای درس روش‌های تحقیق در علوم رفتاری و در زمینه‌های وابسته، مانند علوم تربیتی، روان‌شناسی، مدیریت و جامعه‌شناسی نوشته شده است. کتاب از پنج بخش و بیست فصل تشکیل شده است با این هدف که بتواند به درک دانشجویان دوره‌های تحصیلی مختلف، از فرآیند تحقیق و ایجاد توانایی و مهارت در آنها برای انجام پژوهش‌ها و پایان‌نامه‌های تحصیلی کمک کرده باشد. در تألیف این اثر از کتاب روش‌های تحقیق در علوم تربیتی، تألیف کوهن و همکاران (۲۰۰۱)، کتاب تحقیق در روان‌شناسی، تألیف گودوین (۱۹۹۵)، و کتاب راهنمای عملی تحقیق رفتاری، تألیف سومر (۱۹۹۷) بیشترین استفاده شده است.

۲. دلاور، علی. روش تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی (رشته‌های روان‌شناسی و علوم تربیتی). تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۳۸۵.

اهمیت شناخت روش‌ها و آشنایی با شیوه‌های پژوهش در علوم انسانی، مخصوصاً علوم تربیتی از حساسیت بیشتری برخوردار است. زیرا این علوم بیش از هر دانش دیگری در فراز و نشیب شیوه‌های غیر علمی سرگردان بوده است.

۳. کیوی، ریمون و لوک وان کامپنهود. روش تحقیق در علوم اجتماعی (نظری و عملی). ترجمه عبدالحسین نیک‌گهر، ویراست ۲، تهران: توتیا، ۱۳۸۵.

کار تحقیق در علوم اجتماعی کم و بیش به همان شیوه کار اکتشاف و استخراج نفت صورت می‌گیرد. هر جا چاه نمی‌زنند تا به نفت برسند. موفقیت یک پروژه استخراج نفت تا حدودی زیادی به مطالعات مقدماتی که پیش از عملیات حفاری صورت می‌گیرد بستگی دارد. این مطالعات نیازمند همکاری متخصصان متعددی است که هر یک در رشته‌ای صاحب نظرند.

بسیاری از کتابهایی که با عنوان روش‌شناسی منتشر شده‌اند کمتر به روش در معنای وسیع آن پرداخته‌اند. این کتابها به پرورش بینش روش‌شناختی خوانندگانشان کمکی نمی‌کنند و اغلب به صورت شرح مجموعه‌ای از فنون جزئی ارائه شده‌اند که هیچ‌گونه سنخیتی با تفکر نظری و نگرش کلی، که می‌تواند انتخاب این فنون را در کار تحقیقی توجیه کرده و به آن‌ها معنایی بدهد، ندارند. این کتاب با هدف کمک به همه کسانی که قصد دارند در چهارچوب برنامه تحصیلات عالی‌شان یا مسئولیت‌های شغلی و اجتماعی‌شان مهارت‌هایی در کار پژوهش اجتماعی کسب کنند تدوین شده است.

۴. گال، مردیت و والتر بورگ و جویس گال. **روش‌های تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روان‌شناسی**. مترجمان احمدرضا نصر. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، ۱۳۸۴.

این کتاب، یکی از رایج‌ترین کتابهای درسی روش تحقیق در علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه‌های معتبر دنیا است که ستاد انقلاب فرهنگی آن را به عنوان یکی از کتابهای درسی دانشگاه‌های کشورمان معرفی کرده است. نویسندگان آن، دو نفر استاد (پرفسور) و یک نفر استادیار در تعلیم و تربیت و روان‌شناسی دانشگاه‌های معتبر آمریکا هستند. این اثر نخستین بار در سال ۱۹۶۳ با حدود ۳۰۰ صفحه به چاپ رسید و از آن تاریخ تاکنون، به طور متوسط هر شش سال یکبار بازنگری و تکامل یافته است. به گونه‌ای که جدیدترین ویراست آن (چاپ ششم) با ۸۰۰ صفحه بسیار فشرده در سال ۱۹۹۶ به چاپ رسید. مطرح ماندن چهل ساله کتاب در سطح جهان، نشان بسیار محکمی است بر اینکه همواره توانسته است تکامل یابد و جایگاه رفیع خود را در میان انبوه کتابهای دیگر حفظ کند. از جمله امتیازات این کتاب، جامع بودن و طرح مباحث روش تحقیق کیفی در کنار روش تحقیق کمی است که هیچ‌کدام از کتابهای فارسی که تاکنون منتشر شده‌اند این ویژگی را ندارند.

۵. طاهری، ابوالقاسم. **روش تحقیق در علوم سیاسی**. تهران: قومس، ۱۳۸۴.

پیشرفت علوم در نیمه دوم قرن بیستم معادل تمام دوران گذشته است، این توسعه و پیشرفت در دنیای غرب با استفاده از پژوهش و بررسی‌های مستند و دقیق بوده است. یکی از اهداف این کتاب کمک به دانشجویان در درک و فهم روش‌های علمی تحقیق است که به نحوی بتوانند مسائل پژوهشی خود را با موفقیت با پایان رسانند و روند پژوهش و مراحل گوناگون فرآیند تحقیق، از مفهوم‌سازی موضوع پژوهش تا تفسیر یافته‌ها را فراگیرند.

۶. استربرگ، کریستین جی. **روش‌های تحقیق کیفی در علوم اجتماعی**. ترجمه احمد پوراحمد، علی شماعتی، یزد: انتشارات دانشگاه یزد، ۱۳۸۴.

کتاب حاضر با کنکاش پیرامون مباحث اثبات‌گرایی شروع می‌شود و دانشجویان را تشویق می‌کند که چالش‌هایی را بررسی کنند که پست مدرن‌ها، فمینیست‌ها و دیگر جریان‌های انتقادی مطرح کرده‌اند. در کتاب حاضر بر مهارت‌های علمی نیز تأکید می‌شود و از هر جهت دانشجویان را تشویق می‌کند تا نسبت به زندگی اجتماعی، ناظرانی بسیار هوشمند باشند و آنها را ترغیب می‌کند که در مورد سؤال‌های روشمند و با قاعده انتخاب آگاهانه‌ای داشته باشند.

۷. سریع‌القلم، محمود. روش تحقیق در علوم سیاسی و روابط بین‌المللی. تهران: فرزانه روز، ۱۳۸۴.

درست فکرکردن، منطقی فکرکردن، روشمند فکر و مطالعه‌کردن، و حتی صحیح فهمیدن پدیده‌ها نهایتاً تابع علم و مشتقات علمی است که انسان جدید را از ایدئالیسم مخرب به رئالیسم منطقی سوق داده است. مخاطبان این کتاب افرادی هستند که با «علم» از یک طرف، و «سیاست» از طرف دیگر سروکار دارند. سیاست هم علم است و هم هنر، اما هر دو وجه آن تابع منطق هستند.

این کتاب محصول دوازده سال (۱۳۶۷-۱۳۷۹) مطالعه و تدریس روش تحقیق در هر سه دوره لیسانس، فوق لیسانس، و دکترای علوم سیاسی در ایران است... کتاب از سه بخش آشنایی با تحقیق سیاسی، مراحل کار تحقیقاتی و مکاتب روشی تشکیل شده است.

۸. منصوریان، محمد کریم. روش‌های کیفی و کمی در علوم اجتماعی. شیراز: نوید شیراز، ۱۳۸۱.

این کتاب برای استفاده دانشجویان علوم اجتماعی و حوزه‌های وابسته به آن (ارتباطات، مدیریت، علوم تربیتی، خدمات اجتماعی، ترویج کشاورزی، جرم‌شناسی) و علوم انسانی و حوزه‌های وابسته به آن (تاریخ، روان‌شناسی، مدیریت، کتابداری، جغرافیای انسانی) نگاشته شده است. از آنجا که فرآیند پژوهش همراه با کشف و یادگیری چیزهای نوین است، بنابراین می‌توان آن را جالب خواند. افزون بر جنبه‌ی جذاب و نشاط‌انگیز، پژوهش، ابزاری بنیادی برای درک رویدادها و ساختارهای زندگی اجتماعی نیز است.

۹. دورکیم، داوید امیل. قواعد روش جامعه‌شناسی. چاپ ششم، ترجمه علی محمد کاردان، تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۸۳.

در عصر ما، مردم کشورهای نوظهور باید وضع اقتصادی و اجتماعی خود را بهبود بخشند و برای اینکار ناچارند نخست اجتماع خود را بشناسند. از همین جا اهمیت خاص مطالعات و تحقیقات اجتماعی در این‌گونه ممالک هویدا می‌گردد. اما تحقیق، خاصه تحقیق در مسائل اجتماعی نیز مانند امور دیگر رشد کافی نیافته است ناگزیر، محققان به علوم اجتماعی موجود در مناطق رشدیافته جهان یعنی اروپا و آمریکا روی می‌آورند و غالباً برای سهولت کار یا بر اثر فشار حواجیح عملی نتایجی را که اندیشمندان آن دیار بدست آورده‌اند

بی‌هیچ دخل و تصرف ملاک عمل خود قرار می‌دهند؛ در صورتی که شاید مسائل این کشورها اساساً از نوع دیگر باشد و قوانین دیگری داشته باشد.

۱۰. باقرزاده میانجی، احمد. **روش تحقیق در علوم اجتماعی**. تهران: وثوق، ۱۳۸۳.

تقسیم‌بندی علوم توسط «آگوست کنت» تحول مهمی را در تاریخ معاصر علوم ایجاد کرده است. صرف نظر از این‌که آیا تقسیم‌بندی او هنوز معتبر است یا دچار تحول و تغییر گردیده، آنچه مسلم است یکی از مهم‌ترین ثمرات تقسیم‌بندی علوم، نشان دادن اهمیت روش تحقیق در علوم است. به‌طور کلی، پژوهش در علوم مختلف و هرگونه شناخت علمی و فلسفی، مستلزم به‌کارگرفتن روش خاصی است که از آن به‌عنوان منطق یا روش تحقیق یاد می‌شود.

۱۱. وبر، ماکس. **روش‌شناسی علوم اجتماعی**. ترجمه حسن چاوشیان، تهران: نشر مرکز، ۱۳۸۲.

این کتاب ترجمه فارسی سه مقاله از مقاله‌های ماکس وبر در مورد روش‌شناسی است که در مجموع حاوی اندیشه‌هایی پر مایه و راهگشا در زمینه مسایل و معضلات روش‌شناسی علوم اجتماعی هستند. وبر در این جسارت‌ها به مصاف این پرسش بنیادی کانتی می‌رود که «حصول معرفت علمی به پدیده‌های اجتماعی و فرهنگی چگونه امکان‌پذیر است؟» اکنون در ابتدای قرن بیست و یک درست همانند زمان نگارش این مقاله‌ها دو دهه قبل از جنگ جهانی اول و آغاز قرن بیستم - مباحث روان‌شناسی هنوز گسترده‌ترین و مهم‌ترین زمینه مجادله و مواجهه فکری جریان‌های رقیب در عرصه علوم اجتماعی است. در دوره تاریخی نگارش این جستارها نیز مهمترین مسایل مورد بحث نه مسایل اصلی و محتوایی علوم اجتماعی بلکه مسایل روش‌شناختی بودند. یعنی نه مسایل تئوریک بلکه مسایل متاتئوریک و بر در سخت‌ترین دوره حیات ذهنی خود درگیر همین مباحث منظمی و فلسفی علوم اجتماعی شد.

۱۲. خلیلی شورینی، خلیل. **روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی و امور فرهنگی**. تهران: آن، ۱۳۸۱.

این کتاب برداشتی از کتاب روش‌های تحقیق در علوم انسانی است که از صافی دیدگاه‌های اجتماعی و فرهنگی گذشته و مطالب تازه و به‌روز (up to date) ارائه می‌دهد. تا کلیه مثال‌ها بر پایه دیدگاه‌های اجتماعی و فرهنگی مطرح شود.

۱۳. میردال، کارل گونار. **عینیت در پژوهش‌های اجتماعی**. چاپ دوم، ترجمه مجید روشنگر، تهران: مروارید، ۱۳۸۲.
- اگر نگوییم همه کسان می‌توانیم بگوییم اکثر کسانی که سر و کارشان با علوم اجتماعی است خیال می‌کنند که پژوهش‌هاشان «عینی» و نتیجه‌گیری‌هایشان مستقل از هر پیشداوری است و نیز گمان دارند که در پژوهش‌های خود «علمی» فکر می‌کنند و از تعصب به دورند و در برداشت‌های خود هم به کلی با قدما فرق دارند. در کتابی که ترجمه آن در دست شماست گونارل میردال افسانه عینیت را ارزیابی می‌کند میردال صاحب نظری است که علوم اجتماعی را به عنوان یک «شعور عام بغرنج» یا «فهم عادی پیچیده» تلقی و از این نگاه نظریات اقتصاددانان سیاسی و جامعه‌شناسان را ارزیابی می‌کند.
۱۴. اتسلندر، پترو رونالد بوشه‌ایت. **روش‌های تجربی تحقیق اجتماعی**. ترجمه بیژن کاظم‌زاده، مشهد: آستان قدس رضوی، ۱۳۷۵.
۱۵. احمدی گیوی، حسین. **آیین پژوهش و مرجع‌شناسی**. تهران: هما، ۱۳۷۳.
۱۶. آری، دونالد و لوسی چسر جیکوبز، اصغر رضویه. **روش تحقیق در تعلیم و تربیت**. مترجمان وازگن سرکیسیان، مینو نیکو، ایمان سعیدیان. تهران: سروش، ۱۳۸۰.
۱۷. آریان پور، ا.ح. **پژوهش**. چاپ پنجم، تهران: امیرکبیر، ۱۳۸۳.
۱۸. ازکیا، مصطفی و علیرضا دربان آستانه. **روش‌های کاربردی تحقیق**. تهران: کیهان، ۱۳۸۲.
۱۹. آسایش، حسین و رحیم مشیری. **روش‌شناسی و تکنیک‌های تحقیق علمی در علوم انسانی**. چاپ پنجم، تهران: قومس، ۱۳۸۴.
۲۰. استراوس، آنسلم. **اصول روش تحقیق کیفی: نظریه‌مبنایی رویه‌ها و شیوه‌ها**. ترجمه بیوک محمدی، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۸۴.
۲۱. استربرگ، کریستین جی. **روش‌های تحقیق کیفی در علوم اجتماعی**. ترجمه احمد پوراحمد، علی شماعتی، یزد: انتشارات دانشگاه یزد، ۱۳۸۴.
۲۲. اسماعیلی، علی. **آمار و روش تحقیق**، تهران: سنجش، ۱۳۸۲.
۲۳. اسماعیلی، غلامعلی و اسماعیل بیابانگرد. **روش تحقیق**. تهران: سنجش، ۱۳۸۱.
۲۴. اعرابی، محمد. **تحقیق تطبیقی**. تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۸۱.
۲۵. امامداد، غلامرضا. **مقدمات روش‌های مطالعه و پژوهش**. مشهد: ضریح آفتاب، ۱۳۸۲.

۲۶. امزبان، محمد محمد. روش‌های تحقیق علوم اجتماعی از اثبات‌گرایی تا هنجارگرایی. مترجم: عبدالقادر درسواری، قم: پژوهشکده حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۰.
۲۷. امین فرد، محمد. روش تحقیق برای دانشجویان علوم انسانی، تبریز: شایسته، ۱۳۸۴.
۲۸. ایران‌نژاد پاریزی، مهدی. روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی، مدیریت، اقتصاد، حسابداری. تهران: مدیران، ۱۳۸۲.
۲۹. بابایی طلائی، محمدباقر. رمز موفقیت در تحقیق علمی با رویکرد مدیریت. ارومیه: پیک سبحان، ۱۳۸۴.
۳۰. بارکر، کریس و نانسی پیسترنگ، رابرت الیوت. روشهای پژوهش در روانشناسی بالینی و مشاوره. مترجمان هامایاک، آوادیس و محمدرضا نیکخو، تهران: سخن، ۱۳۸۰.
۳۱. باقرزاده میانجی، احد. روش تحقیق در علوم اجتماعی، تهران: وثوق، ۱۳۸۳.
۳۲. بانکی، فرزین و فردریش کارل رته. مقدمه‌ای بر روش‌های تحقیق در تعلیم و تربیت. ترجمه احمدعلی حیدری، حسین میرلوحی، تهران: پژوهشکده تعلیم و تربیت، ۱۳۷۹.
۳۳. بیبی، ارل. روش تحقیق در علوم اجتماعی. ترجمه رضا فاضل، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، ۱۳۸۱.
۳۴. بروئر تن، پل و لینه میلوارد. تحقیق سازمانی، ترجمه عیسی ابراهیم‌زاده، محمدرضا سرمدی، ابوالفضل فراهانی، تهران: دانشگاه پیام‌نور، ۱۳۸۴.
۳۵. بلاگ، مارک. روش‌شناسی علم اقتصاد: اقتصاددانان چگونه تبیین می‌کنند؟ ترجمه غلامرضا آزاد (ارملی)، تهران: نی، ۱۳۸۰.
۳۶. بلکستر، لورین و کریستینا هیوز، مالکوم ثابت. چگونه تحقیق کنیم؟ ترجمه عیسی ابراهیم‌زاده، محمدرضا سرمدی، ابوالفضل فراهانی، تهران: دانشگاه پیام‌نور، ۱۳۸۳.
۳۷. بهروان، حسین. بررسی انتقادی روشهای تحقیق در علوم اجتماعی (نظری و عملی). مشهد: دانشگاه فردوسی، ۱۳۸۱.
۳۸. بودون، رمون. روشهای جامعه‌شناسی: ترجمه عبدالحسین گوهی، تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۳.
۳۹. بیابانگرد، اسماعیل. روشهای تحقیق در علوم انسانی و اجتماعی. تهران: مؤسسه کتاب مهربان نشر، ۱۳۸۲.
۴۰. بیابانگرد، اسماعیل. روش‌های تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی. تهران: دوران، ۱۳۸۴.

۴۱. بیانی، احمد. روش‌های تحقیق و سنجش در علوم تربیتی و روانشناسی. تهران: رهیافت، ۱۳۷۸.
۴۲. بیرجندی، پرویز. اصول و روش‌های تحقیق. تهران: زبان‌شناسان فهیم، ۱۳۸۴.
۴۳. پلتو، پرتی. روش تحقیق در انسان‌شناسی. ترجمه محسن ثلاثی، تهران: علمی، ۱۳۷۵.
۴۴. پوپر، کار ریموند. منطق اکتشاف علمی. ترجمه احمد آرام. ویرایش ۲. تهران: انتشار، ۱۳۷۰.
۴۵. تاجداری، پرویز. روش‌های علمی تحقیق همراه با نظریه ارزشیابی. تهران: اتا، ۱۳۷۳.
۴۶. توئیلیه، گی و ژان نولار. روش تاریخنگاری. ترجمه ضیاءالدین دانشوری، تهران: راوند، ۱۳۷۹.
۴۷. ثوابت، جهانبخش. روش تحقیق با تأکید بر تاریخ. شیراز: نوید شیراز، ۱۳۸۴.
۴۸. جاوری، مجید. مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، ایلام: طلور، ۱۳۸۴.
۴۹. جعفری لنگرودی، محمدجعفر. صد مقاله در روش تحقیق علم حقوق. تهران: کتابخانه گنج دانش، ۱۳۸۲.
۵۰. جعفریان، رسول. آشنایی مقدماتی با روش تحقیق در تاریخ. تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۷.
۵۱. حسن‌بگلو، بهروز. روش تجزیه و تحلیل تحقیقات روانشناسی. تهران: مؤسسه انتشاراتی سرآمد کاوش، ۱۳۷۹.
۵۲. حسن‌بگلو، بهروز. روش تحقیق در علوم رفتاری. تهران: مؤسسه انتشاراتی سرآمد کاوش، ۱۳۷۹.
۵۳. حسینی، عبدالحماد. برنامه پژوهشی مکتب انتقادی: طرح نو در روش‌شناسی علوم اجتماعی. تهران: رسا، ۱۳۷۸.
۵۴. خاکی، غلامرضا. روش تحقیق در مدیریت. تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، مرکز انتشارات علمی، ۱۳۷۹.
۵۵. خلیلی، ناصر و ابراهیم دانشوری. روش تحقیق و کاربردهای آن در مدیریت. تهران: آروین، ۱۳۷۸.
۵۶. خورشیدی، عباس و شهاب‌الدین غندالی، فرشید موفق. روش‌های پژوهش در علوم رفتاری از نظریه تا عمل. تهران: نوین پژوهش، ۱۳۷۸.
۵۷. خوی‌نژاد، غلامرضا. روش‌های پژوهش در علوم تربیتی. تهران: سمت، ۱۳۸۰.
۵۸. داعی، صفر. روش‌های تحقیق و آمار در روان‌شناسی و علوم انسانی. تهران: پیوند، ۱۳۶۶.
۵۹. دانائی‌فرد، حسن. روش‌شناسی پژوهش کیفی در مدیریت: رویکردی جامع. تهران: صفار: اشراقی، ۱۳۸۳.
۶۰. دهنوی، حسین. روش تحقیق. تهران: دار الصادقین، ۱۳۸۷.
۶۱. دواس، دی. ای. روش پیمایشی در تحقیق اجتماعی. ترجمه مریم رفعت‌جاه، رخساره کاظم. تهران: مرکز ملی مطالعات و سنجش افکار، ۱۳۷۶.
۶۲. دورکیم، داوید امیل. قواعد روش جامعه‌شناسی. چاپ ششم، ترجمه علی محمد کاردان، تهران: دانشگاه

تهران، ۱۳۸۳.

۶۳. دوورژه، موريس. روش‌های علوم اجتماعی. ترجمه خسرو اسدی، تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۲.
۶۴. دویس، باب. رازهای علمی (روش تحقیق و کشف). مترجم علی‌رضا توکلی، تهران: وزارت آموزش و پرورش، معاونت پرورشی، موسسه فرهنگی منادی تربیت، ۱۳۸۲.
۶۵. دیانی، محمدحسین. گلوگاه‌های پژوهش در علوم اجتماعی. مشهد: کتابخانه رایانه‌ای، ۱۳۸۲.
۶۶. ذوالریاستین، عبدالمجید. روش تحقیق در مدیریت. تهران: پشتون، ۱۳۸۰.
۶۷. ربانی، هادی. پژوهشی روشمند: آشنایی با مقدمات پژوهش. تهران: کتاب باز، ۱۳۷۷.
۶۸. رستگار مقدم گوهری، هادی. روش تحقیق کاربردی. مشهد: ضریح آفتاب، ۱۳۸۴.
۶۹. رشیدی، حجت‌الله. درس‌نامه روش تحقیق علمی در مدیریت. تهران: گلبونه، ۱۳۷۷.
۷۰. رضوی، ملیحه سادات. هفت گام اصلی در تحقیق علمی با تأکید بر تحقیق کاربردی، نوع مساله محور. مشهد: سخن گستر، ۱۳۸۴.
۷۱. رفیع‌پور، فرامرز. تکنیک‌های خاص تحقیق در علوم اجتماعی. تهران: شرکت سهامی انتشار، ۱۳۸۲.
۷۲. رضانی، خسرو. روش‌های تحقیق در علوم رفتاری و علوم اجتماعی. یاسوج: فاطمیه، ۱۳۸۰.
۷۳. رنجبر، احمد. روش تحقیق و ماخذشناسی. تهران: اساطیر، ۱۳۸۳.
۷۴. ریاحی، غلامحسین. آشنایی با اصول و روش تحقیق. تهران: اشراقیه، ۱۳۷۰.
۷۵. ساروخانی، باقر. روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۷۷.
۷۶. ساعی، علی. تحلیل آماری در علوم اجتماعی با نرم‌افزار SPSS for windows، درآمدی بر روش تحقیق اجتماعی. تهران: کیان مهر، ۱۳۸۱.
۷۷. ساماران، شارل با همکاری گروه مولفان. روش‌های پژوهشی در تاریخ. مترجمان ابوالقاسم بیگناه. مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی، ۱۳۷۵.
۷۸. ستربرگ، کریستین. روش‌های تحقیق کیفی در علوم اجتماعی. مترجم احمد احمدپور، یزد: دانشگاه یزد، ۱۳۸۴.
۷۹. سریع‌القلم، محمود. روش تحقیق در علوم سیاسی و روابط بین‌المللی. تهران: فرزانه روز، ۱۳۸۴.
۸۰. سعادت‌پور، عباس. روش پژوهش در علوم انسانی. تهران: بیطرفان، ۱۳۸۳.
۸۱. سعیدی، طلعت. روش تحقیق. تهران: آسمان آبی، ۱۳۷۸.
۸۲. سکاران، اوما. روش‌های تحقیق در مدیریت. ترجمه محمدعلی صائبی، تهران: موسسه عالی آموزش و

- پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی، ۱۳۸۱.
۸۳. سلیمان‌نژاد، اکبر و عباس نیکچری. روش تحقیق. قم: میرفتاح، ۱۳۸۳.
۸۴. سلیمیان، معصومه‌علی. روش تحقیق و کاربرد آن در مدیریت. تهران: آینده سازان: شهر آب، ۱۳۸۴.
۸۵. سنجابی، علیرضا. روش تحقیق در علوم سیاسی و روابط بین‌الملل. تهران: قومس، ۱۳۸۳.
۸۶. سیدطاهرالدینی، علی. پژوهش کاربردی در تعلیم و تربیت. تهران: آرمان رشد، ۱۳۸۴.
۸۷. سیف‌اللهی، وجه‌الله. اقدام پژوهی: پژوهش حین کار آموزش یک دوره کامل روش تحقیق اقدام پژوهی همراه با مثال‌ها و نمونه‌های واقعی. تهران: عابد، ۱۳۸۴.
۸۸. سیلورمن، دیوید. روش تحقیق کیفی در جامعه‌شناسی. ترجمه محسن ثلاثی، تهران: تیبان، ۱۳۷۹.
۸۹. شریفی، حسن پاشا و نسترن شریفی. روش‌های تحقیق در علوم رفتاری. تهران: سخن، ۱۳۸۰.
۹۰. شهیدی، محمدحسن و ناصر فرشادگهر. روش تحقیق و مآخذشناسی در علوم اجتماعی. تهران: دانشکده امور اقتصادی، ۱۳۷۵.
۹۱. صاحبی، علی. روش تحقیق در روان‌شناسی بالینی. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، ۱۳۸۲.
۹۲. صادقی، اصغر. خطوط کلی روش تحقیق در منابع اسلامی. تهران: نشر آفاق، ۱۳۸۱.
۹۳. صافی، قاسم. مقدمات روش‌های مطالعه و پژوهش. تهران: موسسه نشر ویرایش، ۱۳۷۹.
۹۴. صالحی، کیوان. درآمدی بر پژوهش‌نگاری. تهران: سازمانی سنجش آموزش کشور، ۱۳۸۴.
۹۵. صبری، نورمحمد. درآمدی بر روش تحقیق در حقوق. تهران: میزان، ۱۳۸۲.
۹۶. صدیقی، ذبیح‌الله و سکینه بابائی. تکنیک‌های خاص تحقیق: با تکیه بر برنامه آماری SPSS. تهران: ورجاوند، ۱۳۸۲.
۹۷. صلصالی، مهوش و سرور پرویزی، محسن ادیب حاج باقری. روش‌های تحقیق کیفی. تهران: نشر و تبلیغ بشری، ۱۳۸۲.
۹۸. طالب، مهدی. شیوه‌های عملی: مطالعات اجتماعی (روش تحقیق عملی). تهران: دانشگاه تهران، موسسه انتشارات و چاپ، ۱۳۸۰.
۹۹. طالقانی، محمود. روش تحقیق نظری (رشته علوم اجتماعی). تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۳۸۱.
۱۰۰. طاهری، ابوالقاسم. روش تحقیق و مآخذشناسی (رشته مدیریت). تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۳۷۸.
۱۰۱. طاهری، ابوالقاسم. روش تحقیق در علوم سیاسی. تهران: قومس، ۱۳۸۴.
۱۰۲. ظفری، داریوش. راهنمای روش تحقیق نظری (رشته علوم اجتماعی) تهران: آدنا، ۱۳۸۱.
۱۰۳. ظهوری، قاسم. کاربرد روش‌های تحقیق علوم اجتماعی در مدیریت. تهران: میر، ۱۳۷۸.

۱۰۴. عباس‌زاده، میرمحمد. روش‌های علمی تحقیق در علوم انسانی. ارومیه: دانشگاه ارومیه، ۱۳۸۰.
۱۰۵. عباسی هرمزی، سوسن. روش پژوهش علمی. سوسنگرد: سرزمین خور، ۱۳۸۴.
۱۰۶. عباسی، علی. روش تحقیق در علوم اجتماعی. تهران: فرهنگسرای طبرستان، ۱۳۸۴.
۱۰۷. عباسی، محمد. کاربرد روش‌های علمی تحقیق در مدیریت. بابل: مبعث، ۱۳۸۲.
۱۰۸. عبدلی، حسین. روش‌های مطالعه و تحقیق. تهران: بقعه، ۱۳۸۳.
۱۰۹. عزتی، مرتضی. روش تحقیق در علوم اجتماعی: کاربرد در زمینه مسائل اقتصادی. تهران: دانشگاه تربیت مدرس، موسسه تحقیقات اقتصادی، ۱۳۷۶.
۱۱۰. علی‌زاده، حسن. درآمدی بر شیوه پژوهش و تحقیق. تبریز: حور شرق، ۱۳۸۲.
۱۱۱. علی‌محمدی، ابوالفضل. روش مطالعه و تحقیق. تبریز: یاران، ۱۳۶۹.
۱۱۲. فاخر، علی. ابزار عمومی تحقیق. تهران: دانشگاه تهران، موسسه انتشارات و چاپ، ۱۳۷۸.
۱۱۳. فتح‌اللهی، ابراهیم. روش تحقیق در الهیات و معارف اسلامی. تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۳۸۴.
۱۱۴. فرامرز قراملکی، احمد. روش‌شناسی مطالعات دینی. مشهد: دانشگاه علوم اسلامی رضوی، ۱۳۸۰.
۱۱۵. فرامرز قراملکی، احمد. اصول و فنون پژوهش در گستره دین‌پژوهی. قم: حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت، ۱۳۸۳.
۱۱۶. فرانکفورت، چاوا و دیوید نجمیاس. روش‌های پژوهش در علوم اجتماعی. ترجمه: فاضل لاریجانی و رضا فاضلی، تهران: سروش، ۱۳۸۱.
۱۱۷. فراهانی، حجت‌الله. روش‌های پیشرفته پژوهش در علوم انسانی کاربردی، اصفهان: جهاد دانشگاهی، واحد اصفهان، ۱۳۸۴.
۱۱۸. فرحزاد، پرویز. راهنمای پژوهشی تاریخی. تهران: طهوری، ۱۳۸۴.
۱۱۹. فرهادی، حسین. اصول و روش تحقیق. تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۳۸۴.
۱۲۰. فلیک، اووه. درآمدی بر پژوهش‌های کیفی در علوم انسانی. ترجمه: عبدالرسول جمشیدیان، علی سیادت، رضاعلی نوروژی، ۱۳۸۲.
۱۲۱. قائمی، علی. روش تحقیق با تأکید بر مکتب‌شناسی. تهران: امیری، ۱۳۶۸.
۱۲۲. قره‌باغی، ونوس. روش تحقیق در حقوق. تهران: مجد، ۱۳۸۱.
۱۲۳. کارگر شورکی، هدایت. مروری بر مبانی و کاربرد روش تحقیق در مدیریت. یزد: مفاخر، ۱۳۸۳.
۱۲۴. کاکاوند، علیرضا و غلامحسین انتصار فومنی، جواد صالحی. روش تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی. کرج: سرافراز، ۱۳۸۳.
۱۲۵. کامران، فریدون و علی‌اکبر نیک‌خلق. روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی. تهران: شرکت تحقیقاتی

- انتشارات دانشیار، نشر استادیار، ۱۳۸۴.
۱۲۶. کرلینجر، فردریک نیکلز. مبانی پژوهش در علوم رفتاری. مترجمان: حسن پاشا شریفی، جعفر نجفی‌زند. تهران: آوای نور، ۱۳۷۶.
۱۲۷. کرپندورف، کلاوس. تحلیل محتوا: مبانی روش‌شناسی. ترجمه: هوشنگ نایبی، تهران: روش، ۱۳۷۸.
۱۲۸. کریم‌زاده، صمد. روش‌های تحقیق در علوم رفتاری. تهران: فرهنگ سبز، ۱۳۸۵.
۱۲۹. ک.ین، رابرت. تحقیق موردی. تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی، مترجمان: دکتر علی پارسائیان و دکتر سید محمد اعرابی، ۱۳۷۶.
۱۳۰. گال، مردیت و والتر بورگ و جویس گال. روش‌های تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روان‌شناسی. مترجمان: احمدرضا نصر. تهران: سازمان سمت، ۱۳۸۴.
۱۳۱. گانتز، برای. روش‌های تحقیق رسانه‌ای. مترجم: مینو نیکو. تهران: صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، اداره کل پژوهش‌های سیما، ۱۳۸۴.
۱۳۲. گوبریوم، جابر و جیمز آ. هولشتاین. راهنمای تحقیق مصاحبه‌ای: زمینه و روش. ترجمه: معاونت پژوهشی دانشکده امام باقر(ع). تهران: دانشکده امام باقر(ع)، ۱۳۸۴.
۱۳۳. مارش، دیوید و جری استوکر. روش و نظریه در علوم سیاسی. ترجمه: امیرمحمد حاجی یوسفی. تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی، ۱۳۷۸.
۱۳۴. مارشال، کترین و گرچن ب. راس من. روش تحقیق کیفی. ترجمه: علی پارسائیان و محمد اعرابی. تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۷۷.
۱۳۵. مانهایم، یارول و ریچارد ریچ. روش‌های تحقیق در علوم سیاسی: تحلیل تجربی. ترجمه: لیلا سازگار. تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۷.
۱۳۶. متولیان، فاطمه کبری. آیین تحقیق و پژوهش. قم: نصایح، ۱۳۸۰.
۱۳۷. محمدپورلیما، هرمز. مقدمه‌ای بر روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی: (مدیریت، اقتصاد، جامعه‌شناسی، روان‌شناسی و علوم تربیتی). رشت: هرمز محمدپورلیما، ۱۳۸۴.
۱۳۸. محمدی‌اصل، عباس. جامعه‌شناسی بنیادین: متاتئوری. تهران: روشنگران و مطالعات زنان، ۱۳۸۲.
۱۳۹. مددیپور، محمد. روش تحقیق در هنر دینی. تهران: شرکت انتشارات سوره مهر، ۱۳۸۴.
۱۴۰. مرادی زنجانی، حسین. روش تحقیق موضوعی در قرآن کریم. زنجان: قلم مهر، ۱۳۸۵.
۱۴۱. مسلمی‌زاده، طاهره. آیین پژوهش: روش کاربردی تحقیق. تهران: تاسوعا، ۱۳۷۹.
۱۴۲. معنوی‌پور، داود و علیرضا پیر خائفی. روش‌های پژوهش در علوم رفتاری همراه با روش تدوین پیشنهاد پژوهش. تهران: دواوین، ۱۳۸۴.

۱۴۳. مک‌نیف، جین و پاملا لامکس، جک وایتهد. اقدام پژوهی (طراحی، اجرا، ارزشیابی). مترجم: محمدرضا آهنچیان. تهران: رشد، ۱۳۸۲.
۱۴۴. مک‌نیل، پاتریک. روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی. تهران: آگاه، ۱۳۷۶.
۱۴۵. منشادی، مرتضی. روش تحقیق و مرجع‌شناسی. بندرعباس: دانشگاه هرمزگان، ۱۳۸۰.
۱۴۶. منصوریان، محمدرکیم. روش‌های پژوهشی کیفی و کمی در علوم اجتماعی. شیراز: نوید شیراز، ۱۳۸۱.
۱۴۷. مهرداد، جعفر و پروین کجوری. روش تحقیق. شیراز: کانون تربیت، ۱۳۶۱.
۱۴۸. موزر، کلاوس آدولف. روش تحقیق. ترجمه: کاظم ایزدی، تهران: کیهان، ۱۳۶۷.
۱۴۹. میردال، کارل گونار. عینیت در پژوهش‌های اجتماعی. چاپ دوم، ترجمه: مجید روشنگر، تهران: مروارید، ۱۳۸۲.
۱۵۰. نادری، عزت‌الله و مریم سیف نراقی. روش‌های تحقیق در علوم انسانی (با تأکید بر علوم تربیتی). تهران: بدر، ۱۳۸۰.
۱۵۱. نابی، هوشنگ. روش تحقیق در علوم اجتماعی. تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۳۸۳.
۱۵۲. نراقی، یوسف. روش‌شناسی علوم اجتماعی. تهران: انتشار، ۱۳۶۵.
۱۵۳. نیمانی، محمد. روش تحقیق (طرح‌های تک‌آزمودنی و کاربرد آن در روان‌شناسی و روان‌پزشکی). اردبیل: نشر شیخ صفی‌الدین اردبیلی، ۱۳۷۹.
۱۵۴. نقش‌بندی، سیامک. آمار و روش تحقیق. تهران: پوران پژوهش، ۱۳۸۳.
۱۵۵. نقیب‌السادات، رضا. راهنمای عملی آماده‌سازی طرح تحقیق در روش تحلیل محتوا. تهران: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، ۱۳۸۴.
۱۵۶. نکونام، جعفر. روش تحقیق کتاب‌خانه‌ای با تأکید بر علوم اسلامی ویژه پژوهش‌نامه‌نویسی دوره‌های تحصیلی تکمیلی. قم: دانشگاه قم، اشراق، ۱۳۷۹.
۱۵۷. نگهبان، علیرضا. SPSS11: راهنمای روش تحقیق به کمک پرسشنامه. ویراست ۲. تهران: جهاد دانشگاهی واحد تهران، ۱۳۸۳.
۱۵۸. نوالی، محمود. فلسفه علم و متدولوژی. تبریز: دانشگاه تبریز، ۱۳۸۰.
۱۵۹. نوذری، عزت‌الله. روش شناخت در تاریخ. شیراز: نوید شیراز، ۱۳۸۳.
۱۶۰. نوری کوتنایی، نظام‌الدین. روش‌شناسی علوم، یا، متدولوژی. ساری: زهره، ۱۳۷۷.
۱۶۱. نیازی، محسن. روش تحقیق. تهران: اندیشه نوین، ۱۳۸۴.
۱۶۲. هدریک، تری‌ای. تحقیق کاربردی راهنمای عمل دفتر پژوهش‌های فرهنگی، مترجمان: دکتر سید محمد اعرابی و داود ایزدی، ۱۳۸۱.

۱۶۳. هومن، حیدرعلی. شناخت روش علمی در علوم رفتاری (پایه‌های پژوهشی). تهران: پیک فرهنگ، ۱۳۸۴.
۱۶۴. هومن، عباس. راهنمای عملی پژوهش‌های تربیتی. تهران: وزارت آموزش و پرورش، معاونت پژوهشی، ۱۳۸۲.
۱۶۵. هیز، نیکی. روش‌های پژوهش در روان‌شناسی. مترجمان: محمد نریمانی و ناصر نورانی دگرماندوق. اردبیل: باغ رضوان، ۱۳۸۳.
۱۶۶. بین، رابرت. طرح تحقیق و روش‌های موردپژوهی. ترجمه: هوشنگ نایی. تهران: موسسه فرهنگی آینده پویان، ۱۳۷۸.